

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2020 / SEURANTA 30.6.2020 OVK2

Toimiala: Sivistystoimiala

Palvelualue: Perusopetus

Sopimuksen tarkoitus:

Operatiivinen sopimus on kasvatus- ja opetuslautakunnan sekä toimialan välinen sopimus perusopetuspalveluista. Operatiivinen sopimus sisältää palvelualueen keskeiset toiminnalliset tavoitteet, tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit, työvoiman käytön ja laatutavoitteet mittareineen.

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Perusopetus tukee oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuulliseen yhteiskunnan jäsenyyteen. Se luo perustan oppilaan laajan yleissivistyksen muodostumiselle, vahvistaa oppimaan oppimista ja edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen. Perusopetus edistää kulttuurien sekä aatteellisten, maailmankatsomuksellisten ja uskonnollisten perinteiden sekä länsimaisen humanismin perinteen tuntemista ja ymmärtämistä. Elämän, toisten ihmisten ja luonnon kunnioittamisen rinnalla korostetaan ihmisarvon loukkaamattomuutta, ihmisoikeuksien kunnioittamista ja suomalaisen yhteiskunnan demokraattisia arvoja, kuten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Sivistykseen kuuluu myös yhteistyö ja vastuullisuus, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kasvu hyviin tapoihin sekä kestävän kehityksen edistäminen.

Suomenkielisen perusopetuksen kouluja on 31. Oppilaita tällä hetkellä yhteensä 12457, kansainvälisessä koulussa on lisäksi 246 oppilasta. Palvelualueella toimii kolme yhteistyöaluetta. Perusopetuksen oppilaita noin 12,8 % on vieraskielisiä. Opetettavia äidinkieliä on 27. Noin 13 % oppilasta tarvitsee erityistä tukea opinnoissaan (1673). Erikoisluokilla on oppilaita 1866, mikä on noin 15 % perusopetuksen oppilaita. Turun perusopetuksessa on erikoisluokkatoimintaa mm. kielissä, matematiikassa, liikunnassa, musiikissa ja kuvataiteessa. Ulkokuntalaisia oppilaita on 437 (3,5 %).

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Perusopetuksessa siirryttiin maaliskuun puolivälissä etäopetukseen. Haastavan alkuvaiheen jälkeen sekä opetushenkilöstö, oppilaat ja huoltajat sopeutuivat muutostilanteeseen varsin hyvin ja tehdyissä kyselyissä lopputulokseen ollaan pääosin tyytyväisiä. Pandemian aiheuttaman pakkoharjoituksen myötä valmiudet etäopetukseen ovat siis tällä hetkellä varsin hyvät. Henkilökunnan koulutuksia on jatkettu tälläkin teemalla vilkkaina.

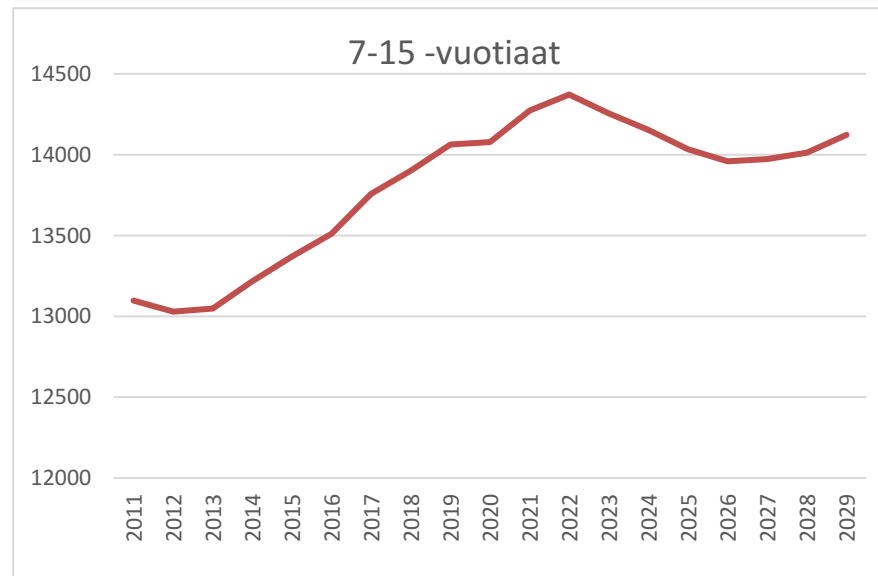
Turku on vetovoimainen maakuntakeskus ja oppilasmäärä kasvaa tasaisesti. Toimintaympäristön kehitys on ollut kutakuinkin sellaista kuin odotettiin. monikulttuurisuus lisääntyy ja erityisopetus on edelleen huomattavan kysyttyä. Muutto-oppilaiden tuen tarpeet aiheuttavat pienryhmien perustamista vuosittain. Samoin oppilasmäärän kasvulla on ollut yleisopetuksessa samansuuntaisia vaikutuksia, kun kaikki tulijat eivät mahdu ennestään olemassa oleviin oppilasryhmiin.

Sivistystoimiala on hankkinut uudet päätelaitteet vuosiluokille 4 ja 7. Laitteet tulevat oppilaille henkilökohtaisiksi kolmen vuoden käyttöajalla. Kaikilla 4.-9.-luokkalaisilla on nyt päätelaite. Henkilökunnan kouluttaminen ja tutorointi jatkuvat. Vuosittaiset laitetäydennykset jatkuvat tämän kolmivuotisen ensihankintavaiheen jälkeenkin, mutta hieman harvennetulla syklillä.

Sivistystoimiala huolehtii osaltaan koulutustakuun toteuttamisesta siten, että kaikille opintahaluille voidaan tarjota opiskelupaikka.

Kaupunginvaltuuston 11.11.2019 päätöksen mukaisesti palvelualueelle kohdistuu vuonna 2020 muutostoimenpiteitä, jotka on erikseen kirjattu toimialan vuoden 2020 strategiseen sopimukseen.

Oppilasmäärän kehitys perusopetuksessa: Oppilasmäärän kasvu vuodesta 2019 vuoteen 2020 on viime vuosien tasolla ja myös viimeisimmän ennusteen mukaan noin 250 oppilasta.

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Perusopetuksen yhteisiksi kehittämistavoitteiksi on asetettu **hyvinvointi sekä osaaminen ja kilpailukyky** kaupunkistrategian mukaisesti. Myös oppimisen digitalisaatiota edistetään henkilökunnan henkilökuntakoulutuksen, -tutoroinnin ja laitteistohankintojen kautta.

Terveystyön edistämisen osana jatkuu kansallinen kärkihanke eli Liikkuva koulu -projekti yhdessä vapaa-aikatoimialan kanssa. Lisäksi kehitetään mahdollisuuskielten mukaan oppilaitosten kalustamista uusien oppimisympäristöjen ja paremman ergonomian edellyttämällä tavalla.

Vanhemmuuden tukeminen on sivistystoimialan perustoimintaa kaikilla palvelualueilla.

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

1.000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020 muutoksin	Toteutunut 30.6.2020	Ennuste 31.12.2020
Tulot	6 370	6 188	6 372	2 703	6 849
Menot	112 990	115 192	122 677	60 012	123 031
Netto	-106 920	-109 004	-116 304	-57 309	-116 182
Muutos-%			3,8 %		

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TP 2018	TP 2019	TA 2020 muutoksin	Toteutunut 30.6.2020	Ennuste 31.12.2020
Htv	1239,4	1252,5	1247	1252,5	
Palkat ja palkkiot, 1.000 €	51 768	53 632	54 242	26 959	55 141
Sijaistus, %	54,2	58,1	52	62,8	
Sairauspoissaolo, %	3,4	3,4	3,5	3,4	

4 Toiminnalliset tavoitteet

4.1 Operatiiviset tavoitteet

Strategisesta sopimuksesta johdetut

Strategisen sopimuksen tavoite (viite)	Strategisen linjauksen tunnus/alatavoite	Palvelualueen tavoite	TA 2020 mittari	Toteutunut 30.6.2020	Ennuste 31.12.2020	Mittarin seuranta-väli	Vastuuyksikkö
Hyvinvointi	<p>2.1.1 Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä</p> <p>2.1.2 Lisätään tuottavuutta teke-mällä ehkäise-västä työstä kai-ken toiminnan ki-vijalka</p>	<p>Henkilöstöä valmennetaan haasteellisen käytöksen hallin-taa varten Kunta-10 kyselyn tu-losten perusteella (MAPA -kou-lutuskokonaisuus)</p> <p>Oppimisen tuen kehittäminen : kolmiportaisen tuen kaikkien ta-sojen järjestelmällinen käyttö</p> <p>Harrasteikkunan käyttöönotto pi-lotoidaan yläkouluissa</p> <p>Koulujen omat hyvinvointitavoit-teet</p>	<p>Koulutus toteutu-nut/ei toteutunut</p> <p>Tuen kahden en-simmäisen por-taan käyttö tehos-tuu ja erityisen tuen tarve vähe-nee</p> <p>Toteutunut/ei to-teutunut</p> <p>Koulujen omat mittarit</p>	<p>Toteutunut.</p> <p>Tuen tarve ei ole oppilasmäärän kasvaessa vähen-tynyt.</p> <p>Toteutunut.</p> <p>Arviointikertomus</p>	<p>koulutukset jat-kuvat</p> <p>Henkilökunnan koulutuksia jat-ketaan</p>	vuosittain	Perus-opetus
Osaaminen ja kil-pailukyky	<p>3.1 Yrittävä ja osaava Turku</p> <p>2.2.8 Tulevaisuu-den osaamispää-osaamispääoma turvataan järjestä-mällä jatkossakin korkeatasoista yleissivistävää ja ammatillista kou-lutusta terveelli-sissä tiloissa</p> <p>2.2.1 Henkilöstön osaaminen pide-tään kehityksen</p>	<p>A1-kielen varhennus toteutetaan ja henkilöstöä koulutetaan tähän liittyen</p> <p>Päivitetään peruskoulujen kie-liohjelma</p> <p>Johtamisen tuki: rehtoreiden kouluttaminen</p> <p>Henkilöstön täydennyskoulutus: 3 päivää vuodessa jokaiselle</p>	<p>Toteutunut/ei to-teutunut</p> <p>Toteutunut/ei to-teutunut</p> <p>Koulutus toteutu-nut/ei toteutunut</p> <p>Koulutus toteutu-nut/ei toteutunut</p> <p>Toteutunut/ei to-teutunut</p>	<p>Toteutunut.</p> <p>Asia valmisteltu päätöksentekoon.</p> <p>Rehtorikoulutusta järjestetty. (Mm. turvallisuus, oi-keusturva, henki-löstöhallinto)</p>	<p>Asia päätetty.</p> <p>Koulutuksia jatketaan.</p> <p>Koulutuksia jatketaan.</p>	vuosittain	Perus-opetus

	<p>kärjessä syste- maattisella osaa- misen johtamisella ja laajaan verkos- toitumiseen kan- nustamalla</p> <p>3.2.3 Digitaalisia palveluja kehite- tään laajalla ja avoimella yhteis- työllä</p>	<p>Koulun omat tavoitteet osaami- seen ja kilpailukykyyn liittyen</p> <p>Perusopetuksen digitalisaatio, päätelaitteprojekti, henkilöstö- koulutus ja tutortoiminta</p>	<p>Koulujen omat mittarit</p> <p>Toteutunut/ei to- teutunut</p>	<p>Ei toteutunut kaik- kien kohdalla poikkeusoloissa.</p> <p>Arviointikertomus.</p> <p>Toteutettu suunni- tellusti, muutettu koulutusprofiilia etätyötä tuke- vaksi.</p>			
Lisätietoja:							

Muut tavoitteet

4.2 Projektit

Hanke	Projekti	Budjetti	Hyötytavoite/ (business case)	Yleinen tilannekuva	Tilanneyhteenveto
	Draamakasvattaja kiu- saamisen ehkäisyssä				Projekti oli sovittu toteutettavaksi kevään 2020 aikana. Koronavirustilan- teesta johtuen myös projektin toiminta keskeytyi ja jatkuu syksyllä 2020. Pilotin tarkoituksena on testata draamakasvatuksen menetelmiä kiusaami- sen ehkäisyssä. Työskentely perustuu vuorovaikutusharjoituksiin, improvi- saatioon ja ryhmässä toimimisen harjoitteluun.
	Kerhohanke 2019				Poikkeustilan takia koulujen kerhotoiminta lakkautettiin keväällä 2020 kol- meksi kuukaudeksi. Hankkeelle anottiin ja saatiin jatkoaikaa 30.6.2021 asti. Monipuolisen kerhotoiminnan kautta oppilaat löytävät itselleen mieluisan harrastuksen, johon voivat säännöllisesti osallistua. Harrastaessaan oppi- laat viettävät vähemmän aikaa yksin kotonaan, luovat sosiaalisia kontak- teja, oppivat uusia taitoja ja ovat vähemmän ruudun ääressä.
	Kielitutorit kouluissa				Kielitutorien ensimmäinen lukuvuosi on ohi. Hankkeelle haettu ja saatu jat- koaikaa; hanke päättyy 30.6.2021. Tulevana lukuvuonna hankesuunnitel- man mukainen toiminta jatkuu ja kevään siirretyt pedagogiset iltapäivät pi- detään. Projektilla taataan tarvittava tuki ja täydennyskoulutus opettajille sekä sujuva aloitus kielenopetuksen alkaessa 1.-luokkalaisilla. Lisäksi saa- daan materiaalia A1-kielen varhennukseen, opettajat sitoutuvat ja heidän osaamisensa alkuopetuksen kielipedagogiikan suhteen vahvistuu. Varmis- tetaan A1-kielen opetussuunnitelman mukaisen opetuksen toteutuminen vuosiluokilla 1-2, ja alkuopetuksen kielididaktiikan mukaisen opetuksen jat- kumo nivelvaiheessa (2-3lk).

Hanke	Projekti	Budjetti	Hyötytavoite/ (business case)	Yleinen tilannekuva	Tilanneyhteenveto
	Kielivirta 4 - Kaksikielisen opetuksen laajentaminen 2020				Projektille on haettu ja saatu rahoitus. Projekti käynnistyy syksyllä. Kielivirta 4 projekti mahdollistaa Kielivirta 1-3 projekteissa aloitetun ja vakiintuneen verkostoitumistoiminnan syventämisen ja laajentamisen. Kouluissa kehitetään ja kokeillaan uutta Kieliagentit kouluissa -toimintamallia sekä uusia, robotiikkaa ja digitaalisia pelejä hyödyntäviä opetusmenetelmiä.
	Kielivirta III				Hankkeessa suunnitellut tapahtumat perutettu 16.3.2020 lähtien koronan vuoksi. Hankkeelle myönnetylle lisäajalle on myönnetty lisäaikaa 31.12.2020 asti.
	Koulu hyvinvointiyhteisönä 2019				Projektit käynnistyivät elokuussa 2019 ja jatkuivat kevään 2020 ajan. Budjetin toteuma päivitetään elokuussa. Koulujen projekteilla pyritään parantamaan oppilaiden siirtymistä alakoulusta yläkouluun, parantamaan henkilöstön osaamista sekä saamaan Turkuun koulutusmahdollisuudet haasteellisen käytöksen ennaltaehkäisyssä ja hallinnassa.
	Koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen 2018				Hankekokonaisuuden osahankkeet ovat edenneet erinomaisesti tavoitteiden mukaisesti. Kevään 2020 poikkeusolot aiheuttivat ProKoulu-hankkeen osalta sovittujen tapaamisten siirtymistä syksylle 2020. Tällä ei ole kuitenkaan vaikutusta hankkeen talouteen. Silta-hanketta voidaan talouden puitteissa ja OPH:n poikkeusaikapäätöksen mukaisesti jatkaa vielä vuoden 2020 loppuun saakka. Inklusiivinen Valmo ja kuraattorihanke päättyvät kesään 2020. Lukutaidon kehittymisen tietokanta -hankkeen tietovarasto -hankintaosuus tehdään vielä syksyllä 2020, muuten hanke päättyy kesään 2020.
	Pois poikkeusoloista: esi- ja perusopetus				Esi- ja perusopetuksen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen on myönnetty 4 026 000,00 euroa. Kevään 2020 COVID-19-poikkeustilan havaittiin etäopetuksen jälkeen aiheuttaneen selkeää tuen tarpeen sekä eriarvoisuuden kasvua varhaiskasvatuksessa ja esi- ja perusopetuksessa. Erityisen haavoittuvassa asemassa ovat erityisen ja tehostetun tuen tarpeessa olevien lisäksi vieraskieliset lapset ja nuoret, joiden suhteellinen osuus Turussa on korkea. Hankkeessa tasoitetaan poikkeustilan vaikutuksia mm. lisätyn S2- ja omakielisen opetuksen, erityis- ja tutkiopetuksen, ohjauksen ja muun tuen keinoin.
	Tasa-arvohaku 2019				Projekti etenee suunnitelmien mukaisesti. "Vanhaa" tasa-arvorahaa voi käyttää 31.12.2020 asti. Projektissa keskitytään tehostamaan esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin muutosta, inklusiota, oppimista ja hyvinvointia, tasa-arvoisuutta, yhdenvertaisuutta sekä vahvistetaan lähikouluperiaatetta ja varhaista tukea. Projektin kohderyhmänä ovat erityisesti ne tehostetun tuen tai erityisen tuen piirissä olevat oppilaat, joiden opetus järjestetään osittain tai kokonaan yleisopetuksessa (integraatio 21-100 %).

Hanke	Projekti	Budjetti	Hyötytavoite/ (business case)	Yleinen tilannekuva	Tilanneyhteenveto
	Tasa-arvohaku 2020				Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen on myönnetty 1 600 000 euroa. Avustusta voidaan käyttää esi- ja perusopetuksessa seuraaviin toimiin: opettajien palkkaamiseen samanaikaisopettajiksi, ryhmien jakamiseen tai jakotunteihin ja avustajien palkkaamiseen. Projekti käynnistyy kun vanha tasa-arvoraha on käytetty. Saatua avustusta voi käyttää 31.12.2021 asti.
	Teemme tulevaisuuden tekijöitä - peruskoulu on parasta				Projektissa edistetään viestinnän keinoin ymmärrystä perusopetuksen tehtävistä ja tavoitteista sekä koulujen toimintakulttuurista sekä parannetaan viestinnän keinoin perusopetuksen mielikuvaa ja arvostusta. Projektin kohderyhminä ovat erityisesti huoltajat, media ja koulutusalan vaikuttajat. Projekti toteutetaan kuuden kunnan yhteisenä hankkeena, jossa mukana on sekä suomenkielinen että ruotsinkielinen perusopetus. Projekti toteutetaan yhteistyössä opetushallituksen kanssa. Jokaiken kunta on palkannut oman viestintäsuunnittelijan.
Sito/Kansainvälisyys	G.A.STEM Erasmus+ /Rieskalähde				Hanke edennyt koronasta huolimatta suunnitellusti. Kohderyhmälle hankkeen odotettu vaikutus on oppimis- ja opetusmotivaation lisääntyminen, paremmat valmiudet STEM-aineiden oppimiseen ja monitieteiseen/oppiaineiden väliseen opetukseen hankkeessa pilotoituja menetelmiä ja pedagogista viitekehystä hyödyntämällä.
Sito/Tieto- ja viestintä- teknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	Digikilta 2				Turku osallistuu aktiivisesti verkoston toimintaan. Hanke saanut koronajatkokoikaa (ainakin) vuoden 2020 loppuun. Digikilta on laaja verkostohanke esi- ja perusopetuksen sähköisten oppimisympäristöjen kehittämiseksi. Kehitystä ohjataan tutkimustiedolla, jota hyödynnetään teemapajoissa ja webinaareissa. Hankkeessa kerätty kokemustieto ja uutisointi julkaistaan avoimessa tietopankissa.
Sito/Tieto- ja viestintä- teknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	Tutor Aboensis III				Tutoropettajatoimintaan keskittyvä hanke saanut koronajatkokoikaa 31.12.2020 saakka. Turussa tutoropettajatoiminta tukee OPS:n jalkauttamisen ohella oleellisesti perusopetuksen päätelaiteprojektiin liittyvää osaamisen kehittämistä ja varmistaa osaltaan, että teknologia otetaan hyötykäyttöön.

5 Tunnusluvut

5.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TP 2018	TP 2019	TA 2020	Toteutunut 30.6.2020	Ennuste 31.12.2020	Seu- rantaväli
Perusopetuksen nettokustannukset op- pilasta kohden, € (sisältäen myös vam- maisopetuksen ja sairaalaopetuksen)		8608	8648	8307	4093	8299	1 v.

Tunnusluvun tyyppi: V= Volyymi; L/V=Laatu/vaikuttavuus; S/P=Saataavuus/peittävyys; T/T=Tuottavuus/taloudellisuus